

386
DISPUTATIO III.

*De mirabili prorsus Immacu-
lata Virgine Conceptione.*

SECTIO I.

*Quo in loco fuerit creata
Eva?*

§. I.

*An intra, an extra Paradysum
creati fuerint primi Parentes?*

255.

Olemnis est
apud Patres,
& Theolo-
gos Catholi-
cam Eccle-
siam sequentes, celebriſque con-
trapoſitio inter Evam, & MA-
RIAM; quamobrem, ut viam
dicendis de Virgine muniamus,
pla-

placuit aliqua de Patria, ſeu lo-
co formationis Evæ breviter præ-
libare. Cumque de hac re nulla
ſit in Scripturis expreſſa mentio,
quæſtionibus dedit locum Moy-
ſes Hiſtoricus. Nam de Adamo
ſolum dicit Gen. 2. *creaſſe Deum
illum de limo terræ*; quæ autem
fuerit illa terra, vel ubi fuerit
formatus homo, ibi non dicitur,
ſtatim vero interponitur de Pa-
radyſi plantatione notiſſima: *plan-
taverat autem Deus Paradyſum
voluptatis a principio*; & addi-
tur, *in quo poſuit hominem,
quem formaverat*. Quibus ex ver-
bis oritur dubium, an Deus crea-
verit Adam intra, vel extra Pa-
radyſum? Quia duobus modis po-
tuit illum in Paradyſo ponere: 1.
formando illum in ipſo Parady-
ſo: 2. illum extra Paradyſum
creando; & in Paradyſum poſtea

transferendo: & hinc nascitur sim-
 milis de foemina controversia.

Dico 1. Adamus fuit for-
 matus a Deo extra Paradysum.
 Ita Angelicus Præceptor 1. par-
 te quæst. 102. art. 4. & est com-
 munis Theologorum, ac Pa-
 trum. Probatur 1. ex allegatis
 verbis: *In quo posuit hominem,*
quem formaverat: ergo homo
jam erat formatus, dum fuit
in Paradyso positus. Clarius eo-
dem cap. tulit Deus hominem,
& posuit eum in Paradyso. Ex
 quo, cum non nisi violenter ver-
 bum *tulit* significet primam sub-
 stantialem productionem, expli-
 cari naturaliter debet de trans-
 mutatione locali: ergo Ada-
 mus fuit formatus extra Para-
 dysum: Consonat cap. 3. ubi:
emisit eum Dominus Deus de
Paradyso voluptatis, ut opera-

re-

retur terram, de qua assumptus
est: ergo liquido constat, Ada-
mus non fuisse assumptum de
terra Paradyfi.

256. Rogari hic obiter so-
 let, qui fuerit ille locus extra
 Paradysum, in quo Adam fuit
 creatus? Et communiter fertur
 fuisse formatum in Campo Da-
 masceno: ita Petrus Commesto-
 rius in hist. scholast. cap. 13. Fun-
 damentum sumitur ex Josue 14.
 ubi dicitur, quod Adam maxi-
 mus ibi inter Enacim situs est:
 qui locus est prope Ebron, ubi
 jacet Campus Damascenus. Ubi
 a sepulchro ad formationem ar-
 gumentantur, dicente Genesi,
 ejectum esse de Paradyso, ut
 operaretur terram, de qua as-
 sumptus est; sed merito sen-
 tit Abulensis, hoc fundamen-
 tum non esse solidum, præ-

R 3 ser-

fertim cum sit communis sententia Patrum, Adam in Monte Calvario fuisse sepultum. Quare nihil venit facile definiendum.

257. Dubitatur etiam, quomodo fuerit in Paradysum translatus? An Divina inspiratione accepta cum notitia Paradyfi, illuc tetenderit propria virtute gradiendo? An ministerio sui Angeli Custodis subito in Paradysum translatus fuerit? Sicut Abacuc Propheta in Babilonem traductus est. Probabilior videtur hic modus propter Scripturæ verba: *Tulit ergo Dominus Deus*: qua phrasi significari solet in Scripturis peculiaris translationis modus Divina Virtute factus, sicut Genesim 5. de Henoch dicitur: *non apparuit, quia tulit cum Deus*. Et Ecclesiast. 44. & ad

Hebræos 11. *translatus* exponitur: 2. & maxime, quia illa translatio debuit velocissime fieri: quia intra eandem diem erat Eva in Paradyso formanda ex costa Adæ, prius impositis nominibus animalibus; non poterat autem Adam tam cito iter illud pedibus facere, præfertim si adstruatur creatus in Campo Damasceno.

258. Dico 2. Eva intra Paradysum fuit condita. Etiam est D. Thomæ loco supra citato, & in 2. dist. 8. ubi Magister, & alii Theologi contentiunt, & indicant multi ex Patribus, præfertim Ambrosius lib. de Paradyso cap. 8. punct. 10. & 11. Quod probatur ex ipsa serie historica 2. Genesim: nam ibi dicitur, Adamum post suam creationem statim positum fuisse in

Paradyso, ibique adducta fuisse ad eum animalia, postea immissum soporem, & ibi ex cocta ejus formatam esse Evam: præsertim cum plurimi teneant, Evam sexto die fuisse creatam. Contraria namque sententia Josephi lib. 1. antiquitatum sequuti a Ruperto lib. 2. in Genes. cap. 32. multum invertit historiam, quæ debet esse, nisi aliud obstat, prima regula veritatis.

259. Oppones fortasse 1. Tertullianum lib. 2. contra Martionem cap. 10. dicentem: quod nemo hominum in Paradyso Dei natus est, nè ipse quidem Adam, translatus potius illuc: ergo Eva non fuit in Paradyso formata. Respondeo, Tertullianum in textu loqui tantum de viris; id enim causæ suæ inferrebat, scilicet, ut inde probaret

ret verba Ezechielis: *in deliciis Paradyfi fuisti* non posse de humano Principe intelligi. Oppones 2. non videtur verosimile, Deum creasse foeminam in loco nobiliori, quam virum: ergo Eva non fuit intra Paradyfi vireta formata. Nego consequentiam innixam antecedenti falso, cujus quidem Divini Consilii plures rationes redduntur: potissima videtur, quia prior locus homini debebatur secundum naturam suam spectato, & alius excellentior solum conveniebat ei, ut in statu innocentie, & gratiæ constituto: nam priori titulo conveniebat communis terræ habitatio, posteriori autem præparatus fuit illi locus amoenissimus, & aprissimus, tum ad vitæ commoditatem, & salutem, tum etiam ad vitam con-

templativam, & tranquillam agendam cum jucunda, & facili operatione conjuncta.

260. Ut ergo conditionem suæ naturæ ipso usu, & modo creationis homo cognosceret, extra Paradysum creatus est, ut postea in Paradysum translatus, beneficium magis agnosceret, & in majore pretio, & æstimatione haberet illud, & ad conferendum, & custodiendum fieret sollicitior. Postquam autem Adam (in quo tunc tota species humana continebatur) extra Paradysum creatus fuerat, non oportebat, Evam in eodem creati loco, quia jam dicta ratio in illa non vigeat, nam ex conditione hominis suam naturam cognoscere poterat.

261. Oppones 3. licet *Genesis* 2. dicatur, tulisse Deum ho-

hominem, & posuisse illum in Paradyso, & postea referatur, adduxisse ad illum animalia, nihilominus potuit hoc posterius prius fieri, quia non videtur congruum, bruta animalia adduci ad Adam intra Paradysum: ergo ordo narrationis Scripturæ non favet formationi Evæ intra Paradysum. Nego inclusam antecedentis probationem, teneoque, animalia fuisse introducta in Paradysum, ut Adam eis nomen imponeret. Et ad Damascenum negantem, futura fuisse bruta animalia in Paradyso, respondetur, verum id esse quoad permanentem habitationem, & homine invito: nam si animalia bruta in Paradyso non inventirentur, non fuisset ausus Dæmon in specie serpentis mulieri apparere.

262. Oppones 4. si Eva fuit creata in Paradyso, præceptum datum fuisset primo homini, antequam formaretur Eva, sed hoc videtur dissonum, quia utrumque obligavit, & utrique imponi debuit: ergo. Respondet Eximius lib. 3. de hominis creatione cap. 5. num. 12. præceptum illud impositum fuisse Adamo, quam primum in Paradysum introductus est, antequam vel animalia fuissent ad ipsum adducta, vel Eva ex ipso formata: 1. quia id probat ordo narrationis Genesis 1. a quo non est sine magna causa recedendum: 2. quia verba præcepti ad unam personam in singulari diriguntur, scilicet, præcipiturque ei dicens: *ex omni ligno Paradyssi comede, de ligno autem boni, & mali ne comedas, in qua-*
cum-

397 *Disp. III. Sect. I.*
cumque enim die comederis ex eo, morte morieris.
263. Ubi quatuor vicibus, aut vocibus numerus singularis habetur; & quamvis aliqua illarum vocum græce in plurali ponatur, & ita legat Gregorius lib. 36. moralium cap. 10. alias 13. nihilominus in hebræo legitur in singulari, sicut in vulgata habetur. Præterquam quod D. August. verbum plurale ad sensum singularem reducit. Ad absurdum Rupertus responsum est a Chrystomo homilia 14. in Genesim: nam legens in plurali verbum illud, *ne comederis ex eo*, inquit, *non dum Eva producta, quasi utrique mandaret dicebat, ne comederitis: manifestans jam inde ab initio quod & Paulus dicit, caput mulieris est vir, quod unus sit &*
mu-

mulier. Idem tenet expresse Ambrosius lib. de Paradyso cap. 11. Et ita præceptum pervenit ad Evam non productam, sicut perveniret ad Posteris, si status ille durasset.

§. II.

*Quo loco fuerit creata anima
Evæ?*

264. **S**uppono 1. ut certissimum, Evam, quoad omnem membrorum corporalem integritatem fuisse formatam perfectam, id est, cum omnibus partibus organicis, & sensibus omnibus internis sine ullo defectu, vel impedimento ad operationes membrorum, & sensuum perfecte exercendas. Ita docent, vel potius, ut manifestum sup-

ponunt Patres, & Theologi, & cæteri Scriptores in Genesim. Probatur ex verbis illis: *vidit Deus cuncta, quæ fecerat, & erant valde bona: ergo etiam corpus Evæ erat valde bonum: & si cætera animalia sexus foeminei integra, & perfecta creata fuerunt in corporibus suis: ergo multo magis Eva, quæ, ut præesset cæteris, creata est. Deinde opera Dei perfecta sunt, & hoc pertinet ad Bonitatem, Sapientiam, & Omnipotentiam ejus: ergo maxime debuit hanc perfectionem ostendere in formatione Evæ, quam non tantum verbo, sed propriis quasi manibus ædificavit. Unde optima ratio colligitur: quia omnes defectus corporales humanæ naturæ per peccatum introducti sunt, & sunt poena peccati: ergo ante peccatum*

tum illos non habuit, ac proinde cum corporibus integris, & perfectis creati sunt.

265. Suppono 2. Evam in perfecta ætate, & totius corporis, omniumque membrorum augmento consummato fuisse creatam. Hoc docuit Magister Sententiarum in 2. dist. 17. & alii Scholastici cum Divo Thoma quæst. 91. art. 3. & 4. & probari solet ex Augustino 6. lib. de Genesi ad litteram cap. 13. & quamvis, ut Pereira notat lib. 4. in Genesim disp. de formatione corporis humani, quæst. 3. Augustinus interrogando magis quam asserendo loquitur; affirmat autem, & potuisse Deum hominem ita creare, & id fecisse, quod Omnipotentem, & Sapientem posse, ac facere congruebat. Quis autem dubitet, congruentissimum fuisse, Deum

creare primos homines cum perfecto augmento, & integris viribus corporis, ac membrorum omnium? Expresse id docet Augustinus lib. 10. de peccati merito, & remissione cap. 37. ubi id confirmat exemplo aliorum animantium.

266. Nec contradicunt illa verba hominibus specialiter dicta *cre-scite, & multiplicamini*. In quibus verbum: *cre-scite* non ad augmentum priorum corporum refertur, sed ad augmentum in numero, & multitudine, ut statim explicat per verbum *multiplicamini*, & ideo præmittitur ibidem, *masculum, & feminam creavit eos*; quia, scilicet ad illud genus augmenti uterque sexus erat necessarius. De ætate, in qua creatâ fuit Eva, non satis constat, sed certum est, in ea æta-

te fuisse formatam, quæ proportionata erat connaturali perfectioni propagationis, & tempori diuturnioris vitæ, qua victura erat super terram. Quantæ autem magnitudinis fuit corpus Evæ? Eadem mensura discurrendum est! Refert quidem Moyfes Barcepha lib. de Paradyso cap. 14. tom. 1. Bibliothecæ, quosdam Doctores dixisse, primos homines ex terra Paradyso affini in Syriam per mare pedibus comisse, cum essent staturæ procerissimæ, quod, ut ait, ex Athanasio, & Cyrillo comprobare nitebantur, & ipse non reprobatur.

267. Eximius vero, nullum fabulæ huius vestigium se, inquit, in Athanasio, & Cyrillo invenisse: nam tanta proceritas corporis non pertinet per se ad perfectionem corporis humani, alias

Chri-

Christus Dominus illam assumpsisset, saltem in resurrectione, & omnibus resurgentibus danda esset. Circa temperamentum, dispositionem, & pulchritudinem certum est, primos homines habuisse magnam, & consummatam perfectionem in his omnibus quæ ad corpus pertinent; tum quia opera Dei perfecta sunt; tum quia cum essent Parentes universi humani generis, decuit etiam esse in corpore perfectissimos; tum quia corpus, & temperamentum debet esse proportionatum perfectioni animæ in virtute, & acumine intelligendi, cui corpus maxime inservire debet; & animæ primorum Parentum valde perfectæ fuerunt, ac proinde corpora ornata omnibus corporalibus perfectionibus.

268. Cir-

268. Circa creationem animæ sicut Genesis 2. dicitur: *creavit Deus hominem de limo terræ, & inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ; & factus est homo in animam viventem*: quæ quidem verba de solo Adamo scripta sunt, tamen quantum ad animam spectat, eandem rationem habent in Evæ productione: unde mutando verbum illud: *hominem de limo terræ*, applicari possunt ad Evam hoc modo: *formavit igitur Deus mulierem de costa Ade, & inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ, & facta est in animam viventem*: igitur Deus creavit animam rationalem Evæ, eamque corpori ejus univit, dum inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ, ac proinde anima Evæ fuit primo creata in Paradyso. Hæc est senten-

tentia communis Scholasticorum in 2. dist. 17. & D. Thomæ 1. p. quæst. 90. art. 1. & 3. Item est communis sententia Patrum, præsertim Chrysostrami homilia 12. in Genesim in fine; dicente Albino, seu Alcuino quæst. 8. in Genesim: *quid est, quod Deus inspiravit in faciem Ade spiraculum vitæ?* Respondet: *inspiratio Dei in faciem hominis traditio est animæ rationalis, quod de Eva pariter intelligunt Patres.*

269. Colligitur etiam clare; eodem instanti, quo Adam productus est, & factus est in animam viventem, fuisse animam ejus, & corpori unitam, & creatam, at non antea. Similiter anima Evæ: nam in hoc errarunt olim Origenes, & alii dicentes, omnes animas hominum fuisse in prin-

principio simul creatas : verum
 in hoc veritas Catholica est, ge-
 neraliter loquendo, animas non
 fuisse in principio creatas simul;
 sed creari in eodem instanti, in
 quo corporibus uniuntur, ut o-
 stendit Divus Thomas dicta quæst.
 90. art. 4. ex naturali principio,
 quod anima est vera forma cor-
 poris, forma autem non est na-
 turaliter ante compositum, teste
 Aristotele 12. metaphysicæ, tex-
 tu 17. & in hoc conveniunt Do-
 ctiores, & Patres, ut videri po-
 test Eximius lib. 7. numero 8.
 se remittens ad alios tractatus.

270. Audiatur ipse Eximius
 num. 10. *sed* nihilominus posita
 ,, assertio vera est, nimirum,
 ,, animas Adæ, & Evæ non fuis-
 ,, se prius tempore creatas, quam
 ,, corporibus unirentur, sed solum
 ,, prius natura, & in eodem in-
 ,, stan-

stanti temporis. Ita docet Div.
 Thomas dicta quæst. 90. art. 4.
 & Bonavent. in 2. dist. 17. art.
 1. quæst. 3. & ibi communiter
 Scholastici, & alii moderni in
 Divum Thomam, & est commu-
 nis sententia Patrum: Gregorius
 Nicen. lib. de Opific. hominis
 cap. 28. & 29. generaliter lo-
 quitur de animabus omnium ho-
 minum, & contra Origenem disp.
 Damascenus autem lib. 2. de Fi-
 de cap. 12. in particulari dixit:
Deum animam ratione, & intel-
ligentia præditam per insufflation-
em Adamo tribuisse. Et ne quis
 cogitare posset, tribuisse animam
 jam creatam, subdit: *porro cor-*
pus, & anima una creata sunt;
non autem ut Origenes deliravit,
hec prius, illud posterius. Pro
 eadem sententia referri potest
 Hieronymus locis supra allegatis
 Epist.

408 *Tract. de principatu, &c.*
Epist. 61. ad Pammach. & 139.
ad Cyprianum, & 8. ad De-
metriad.

271. Ultimo dicendum est ;
animam Evæ fuisse in sua sub-
stantia & proprietatibus natura-
libus valde perfectam ad imagi-
nem, & similitudinem Dei crea-
tam, & post Adamum ab ipso
Deo factam: quare si inter ani-
mas rationales nulla est perfe-
ctior altera, anima Evæ habuit
totam perfectionem substantia-
lem, cujus anima rationalis in
individuo capax est; si vero in-
ter rationales animas est inæqua-
litas individualis, quamvis inco-
gnitus nobis sit gradus perfectio-
nis pendens tantum a voluntate
Divina, asserere tamen possumus,
habuisse gradum maximum per-
fectionis, propter rationes potio-
ri titulo applicabiles animæ, quam
corpo-

Disp. III. Sect. I. 409
corpori, atque eodem modo sen-
tiendum est de potentiis, intel-
lectus, scilicet, & voluntatis cor-
respondentibus substantiæ animæ
perfectissimæ.

§. III.

*De perfectionibus Evæ in statu
innocentiæ.*

272. **I**N primis circa locum de-
stinabatur in statu inno-
centiæ pro habitatione Evæ Pa-
radylus voluptatis, locus amce-
nissimus, arboribus pulcherrimis,
& fructuosis confitus, magno fon-
te sæcundus, ac denique habens
omnia, quæ ad hominum habi-
tationem, & ad vitam jucundis-
simam, & immortalem peragen-
dam accomodatissima essent: quia
cum homo corporalis sit, corpo-
S rali

rali loco indigebat saluberrimo, & jucundissimo tali statui proportionato, in quo omnia necessaria ad immortalitatem corporis invenirentur. Exinde patet, in statu innocentiae futuram fuisse Evam immortalem, vel per intrinsecam qualitatem per totum corpus diffusam, & extensam illi inditam, ut a nulla extrinseca causa, quæ esset in illa sufficienter applicata, posset corrumpi, ut tenet Molina tract. de opere sex dierum, disp. 28. 3. & 4. conclus. vel per qualitatem spiritualem animæ inhærentem, & corpus a corruptione præservantem, ut indicare videtur Augustinus lib. 6. quæst. novi, & veteris Testamenti, quæst. 19. vel non per qualitatem intrinsecam, sed per alia remedia a Deo Optimo ordinata.

273. Fuit

273. Fuit etiam creata, ornata innumeris donis naturalibus, & supernaturalibus, & mira profusus rectitudine naturali, ac justitia supernaturali: nam in primis habuit naturalem scientiam a Deo sibi inditam ea plenitudine in specie, & individuo, quam inquit Ecclesiasticus, cap. 17. dicens: *creavit Deus de terra hominem*; & infra, *creavit ex ipso adjutorium simile sibi*: & infra, & *disciplina intellectus replevit illos, creavit illis scientiam spiritus, sensu implevit cor illorum, & mala, & bona ostendit eis*. Sed non propter hoc judicamus, quod novisset Adam, aut futura contingentia, præcipue libera, aut cogitationes aliorum hominum internas; quod optime explicat Divus Thomas 1. part. quæst. 94. art. 3. dum

S 2 di-

dicit: Adam habuisse omnium scientiam, in quibus homo natus est instrui, & hæc sunt omnia illa, quæ virtualiter existunt in primis principiis per se notis, quæcumque scilicet naturaliter homines cognoscere possunt; unde infert in solutione ad 2. non potuisse Adam proficere in scientia naturali quoad numerum scitorum.

274. An potuerit autem decipi in naturalibus, negat Angelicus Thomas 1. part. quæst. 49. art. 4. & quæst. 18. de veritate, art. 6. & videtur fuisse sententia D. Augustini lib. 3. de libero arbitrio cap. 18. dicentis: *approbare falsa pro veris, non est natura, instituti hominis, sed pœna damnati*: ac lib. 11. Genesius ad litteram cap. 10. dicit: *non fuisse Evam a serpente de-*

cipiendam, nisi jam per superbiam peccasset, in quo ponit, ante peccatum decipi non potuisse. Qui ita erat rectus in intellectu, fuit quoque naturaliter rectus in voluntate; Deus enim fecit hominem rectum. Quare ex Durand in 2. dist. 26. q. 2. fuerunt infusæ Adæ virtutes morales, ac per consequens Evæ, quæ circa alterum versantur, ut justitia, & liberalitas. Et ex Suario etiam fortitudo, temperantia, & reliquæ omnes determinantes voluntatem ad omnem rectitudinem, cujus erat capax, ideoque data fuit Evæ subjectio appetitus voluntatis, & rationis in principio creationis, ut quandiu non peccaret mortaliter, sentire non posset prævenientes motus inferioris appetitus rectæ rationi adversos, mul-

toque minus, sublequentes rationi jam imperanti repugnantes.

275. Utrum autem Evæ in statu innocentiae datum fuisset peculiare dominium tamquam proprium illius status donum, juxta illud Genesis 1. *faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram, & præsit piscibus maris, & volatilibus Cæli, & bestiis universæ terræ, omnique reptili, quod movetur in terra.* Et quidem, ut notat Cajetanus, hoc dominium circa usum in executione, seu in modo obedientiae aliquid speciale continebat in statu innocentiae. Super hoc statu legatur Eximius citat. cap. 17. Et progrediendo ad dona supernaturalia bene loquitur Ambrosius lib. 6. Exam. cap. 7. Illa anima a Deo pingitur,

tur, quæ habet in se virtutum gratiam renitentem, splendoremque pietatis: illa anima bene picta est, in qua splendor gloriæ, & Paternæ imago substantiæ. Secundum hanc imaginem, quæ refulget, pictura pretiosa est Adam ante peccatum; quod similiter dicendum est de Evæ.

276. Unde Adamum fuisse justificatum, ac per consequens Evam in eodem instanti, in quo fuerunt creati, est sententia Divi Thomæ 2. part. quæst. 95. art. 1. conformior Scripturæ ac PP. Quantam habuerit gratiam, non est facile dimittendum; sed dicendum est, habuisse magnam, quamvis non consummatam, quia non consummatur nisi in statu beatitudinis, habuisseque simul cum gratia

charitatem, & alias Virtutes, per se infusas, morales, & dona Spiritus Sancti, quæ consequuntur gratiam gratum facientem, habuisseque spem futuræ beatitudinis, potuit autem, debuitque sperare auxilium bene operandi, perseverandique in gratia. Immo Adamum in primo instanti fuisse sanctificatum non solum per habitus, sed etiam per proprios actus, est expressa sententia Divi Thomæ 1. part. quæst. 95. art. 1. ad 5. Et Eximii lib. 3. de hominis creatione cap. 19. num. 3. quia cum motus voluntatis fiat in instanti, potuit primus homo, ac proinde Eva, in eodem instanti, in quo creatus est, per proprium motum gratiæ consentire.

An iustitia originalis fuerit donum ab omnibus supra dictis distinctum,

distinctum, diximus disp. 2. sect. 1. §. 1. num. 137.

277. Simul cum gratia fuit Evæ ante peccatum infusa aliqua notitia supernaturalis Mysteriorum supernaturalium earum rerum, quæ supernaturaliter amandæ, vel sperandæ erant; valde credibile, & probabilissimum est, Mysterium Trinitatis fuisse Adamo revelatum, antequam peccaret, dicente Epiphonio contra hæreses in præfatione totius operis: *Adam protoplastus formatus est, non circumcissus, sed carne præputium habens; non autem erat idololatra, & novit Patrem Deum, & Filium, & Spiritum Sanctum; Propheeta enim erat.* Quod infra probat, eo quod novit, quod Pater dixit Filio: *faciamus hominem ad imaginem, &*

418 *Tract. de principatu, &c.*
similitudinem nostram. Etiam
fuisse revelatam Incarnationem
Verbi, docuit Div. Thomas 1.
part. quaest. 2. art. 7. & 3. An
fuerit vera fides, vel altius fi-
de in Adamo, & Eva, ali-
qui ex antiquis, & gravioribus
Theologis dixerunt, non fuisse
fidem, sed aliquid perfectius, &
medium quoddam inter fidem,
& visionem; sed Angelicus 1. part.
quaest. 95. art. 3. & aliis locis
agnoscit veram fidem superna-
turalem in Adamo.

S E-

SECTIO II.

*De loco, ubi fuit creata Anima
Beatissimæ Virginis.*

§. I.

*Anima Virginea creata fuit in
Empyreo.*

278. **P**Robata per totum hoc
opus creatione Animæ
Virgineæ extra corpus, restat af-
signare locum ipsius Purissimæ
Creationis, statimque Dico, quod
supposita creatione Animæ Vir-
gineæ extra corpus, congruum
sentimus creatam fuisse Animam
Virginis in Cælo Empyreo. Pro-
batur conclusio: Scholastici com-
muniter, ut videre est apud
Eximium lib. 1. de Ang. cap. 4.

S 6 do

docent, omnes Angelos creatos fuisse in Cœlo Empyreo, quia inde ceciderunt Angeli mali, ut colligitur ex multis testimoniis, & cum casus fuerit fere immediate post creationem, non est verosimile, alibi fuisse creatos, & illuc postea translatos, antequam peccarent. Unde colligitur, etiam Sanctos Angelos ibi fuisse creatos: quia ubi mali peccaverunt, Boni restiterunt, & cum illis praliati sunt, & inde eos expulerunt. Ita sentit Div. Thomas dicta quæst. 61. art. 4. & alii cum Magistro in 2. quæst. 2. Alensis 2. part. quæst. 19. memb. 3. ad 2. cum Glossa initio Genesis. Idemque sumi potest ex Hieronymo lib. 6. in Isaiam, cap. 14. dum sentit, Luciferum ab illo Cœlo cecidisse, dicens: *unde ille descendit per*

per superbiam, posse nos ascendere per humilitatem.

279. Nunc sic: Petrus Damianus ferm. de Annuntiat. inquit: *Cum fecerit Deus omnia opera sua bona, hoc melius fecit. Attende Seraphim, & videbis, quidquid majus est, minus Virgine, solumque Opificem opus istud supergredi.* Joannes Chrylost. ferm. de Nativ. apud Metaphrastem: *quid majus, aut illustrius inveniri poterit? Quidnam illa sanctius? ... inter res creatas visibiles, aut invisibiles majus, aut excellentius inveniri non potest: ergo quidquid excellentiæ concedimus Angelis, potiori titulo concedere debemus Beatæ Virgini, si vel Scriptura, vel Ecclesia, aut PP. non contradicant; sed nulla invenitur repugnantia, proditque clarior in-*

intelligentia Scripturarum de Virgine loquentium, creatione ipsius Animæ posita in Cælo: ergo si Angeli creati sunt in Empyreo, fuit etiam in ipso Cælo creata Anima Virginis naturæ spiritualis Princeps, & superior in gratia ipsis Angelis: nam quod concedimus excellentiæ inferioribus, & servis, concedere tenemur Superiori & Reginæ.

280. Dices vero: Eximius Suarius cap. 4. citato, num. 6. hæc habet: „ 4. *verosimile* factis est, Angelos non fuisse creatos in Cælo Empyreo. Quoad hanc partem non displicet opinio Ruperti, nec ejus conjectura sumpta ex comparatione ad hominem: nam sicut homo non fuit creatus in Paradyso terrestri, quia quodammodo superabat natu-

„ ram

„ ram ejus, sed extra illum,
 „ & postea in illum fuit translatus, ut beneficium speciale agnosceret; ita Angeli non debuerunt creari in loco proprio Gloriæ, & qui est veluti spiritualis Paradyfus, sed extra illum, ut postea juxta sua merita in illum transferrentur. Accedit, quod ad excellentiam illius loci, & dignitatem pertinet, ut semper fuerit ab omni labe peccati purissimus, & consequenter, quod in illo nec Angeli peccaverint, ac subinde in illum ingressi non fuerint, donec in statu impeccabili constituerentur: ergo maxime ob hanc rationem non debuerunt in illo loco creari. Et potest hoc probari ex verbis il-

„ lis

lis Luciferi: *in Cælum ascen-*
dam. 281. Contra tamen: ipsis ra-
 tionibus Eximii meam conclu-
 sionem convinco: ideo Angelus
 non fuit, conjectura Ruperti,
 creatus in Empyreo, quia ho-
 mo non fuit creatus in Parady-
 so; sed Eva formata fuit in
 Paradyso: ergo quamvis Anima
 Christi, qui Adamum terrestrem
 corrigebat, non fuisset creata in
 Cælo, Anima Virginis, quæ
 fuit Evæ opposita, creata fuit
 in Cælo, dicente August. serm.
 de Natal. Domini: *Auctrix pec-*
cati Eva; Auctrix meriti MA-
RIA: Eva enim luxit; Ista
exultavit: illa peccatorem; Ista
edidit Innocentem. Mater gene-
ris nostri pœnam intulit mundo,
Genitrix Domini nostri salutem
intulit mundo ... Evæ planctum
 MA-

MARIÆ cantus exclusit. Et
 Ecclesia concinit: *Felix Cæli*
porta, sumens illud AVE, Ga-
brielis ore, funda nos in pace,
mutans Evæ nomen. Igitur si
 infelix mortis porta formata fuit
 in Paradyso terrestri, cur nega-
 bimus felici Cæli portæ, quod fue-
 rit primo creata in Paradyso Dei,
 qui est Empyreum? Secunda
 Eximii ratio, quod est apud
 ipsum præcipuum, & maximum
 fundamentum, est: quod ad il-
 lius loci excellentiam pertinet,
 quod semper fuerit ab omni la-
 be peccati purissimus, ac subin-
 de illum ingressi non fuerint An-
 geli, donec in statu impeccabi-
 li constituerentur; atqui puritas
 Virginis fuit major in illo in-
 stanti omni puritate Angelorum,
 etiam in statu impeccabilitatis
 ipsorum, & Virgo in illo in-
 stan-

stanti confirmata in gratia, & Maternitate sanctificante prædita, peccare non poterat: ergo ratio Eximii nobis aperte favet. Verba Luciferi satis explicari possunt de ascensu in locum superiorem Empyrei, ubi se Dominus in Solio manifestat, vel ad locum, ubi MARIA adoranda erat, ut dicemus infra fundati in 12. Apcalypseos, ubi narrata Conceptione Virginea per illa verba: *signum magnum apparuit in Cælo, Mulier amicta Sole, &c.* prosequitur textus: *& factum est prælium magnum in Cælo: Michael, & Angeli ejus præliabantur cum Dracone.*

282. Præterquamquod etiam si Angeli non fuissent creati in Cælo Empyreo, habemus fundamentum, ut Anima Virginis fuisset ibi creata, dicente

te Damasceno: *O Sanctissima! Quæ Principatus, & Potestates fefellisti Immaculata conservata!* Quantaque concedimus Virgini, quæ non concedimus Angelis? Sequamur nos propositum assumptum. P. Joannes Marin tract. 17. disp. ultima de Incarnat. sect. 4. movet hanc questionem: An si Domina Virgo mortua esset ante Christum, apertæ fuissent januæ Cæli, & ingressa fuisset in Cælum? Et 1. part. hæc habet: *Dico 1. Dominae Virgini statim post mortem essent apertæ januæ Cæli, seu non fuissent clausæ, ita, ut non potuisset statim adire Cælum. Probat 1. eisdem rationibus, quibus probavimus sect. 2. quod non descendisset in sinum Abraham, & sect. 3. quod statim fuisset*

,, set

„ set essentialiter Beata; quæ si
 „ quid probant, similiter pro-
 „ bant, futuras fuisse apertas
 „ januas Cœli, seu non fuisse
 „ ita claufas, ut non potuiffet
 „ statim adire Cœlum. Proba-
 „ tur 2. quoties januæ Cœli sunt
 „ apertæ in ordine ad principa-
 „ le, id est, in ordine ad vi-
 „ dendum Deum, sunt etiam
 „ aperte in ordine ad minus prin-
 „ cipale, id est, in ordine ad
 „ videndum Deum in Cœlo;
 „ sed Beata Virgini fuerunt aper-
 „ tæ januæ in ordine ad viden-
 „ dam intuitive Deum statim
 „ post mortem: ergo etiam fue-
 „ runt apertæ in ordine ad vi-
 „ dendum Deum in Cœlo. Ma-
 „ jor est communis sententia
 „ DD. apud Suarez tom. 2. in
 „ 3. part. disp. 42. sect. 1. §. *ni-*
 „ *hilominus*, aperte dicentem,
 „ quod

„ quod cui apertæ fuiffent ja-
 „ nuæ ad videndum Deum, aper-
 „ tæ fuiffent ad videndum Deum
 „ in Cœlo.
 „ 283. „ Probatur 3. Sancti An-
 „ geli erant custodes januarum
 „ Cœli, ut constat ex Psal. 23.
 „ *atrollite portas, Principes, ve-*
 „ *stras*; sed verosimile est, quod
 „ Sancti Angeli aperirent ja-
 „ nuas, quas custodiebant, suæ
 „ Reginæ, dum non habebat
 „ obstaculum ingrediendi per eas,
 „ quale non habuit Beata Vir-
 „ go, ut probavimus, statim
 „ ac mortua est: ergo januæ
 „ Cœli apertæ essent Beata Vir-
 „ gini statim post mortem,
 „ seu non fuerunt ita claufæ,
 „ ut non potuiffet adire Cœlum.
 „ 284. Igitur si in re diffici-
 „ liori, & ubi videntur obfata
 „ Scripturæ, & PP. conceditur
 „ Bea-

Beatae Virgini commoratio æterna in Cœlo, quid novi videtur ponere creationem Animæ Sanctissimæ Virginis in Empyreo transeunter, maxime cum hoc modo explicentur clarissime Scripturæ, alioquin non nisi in alieno sensu intelligendæ? Nec minorem crediderim congruentiam, quod si primus homo de terra terrenus, secundus autem homo, scilicet Christus agnovit originem ineffabilem secundum principale, quod dicit Christus, nempe Personam in sinu Patris, descenditque de Cœlis, & homo factus est, ipsa melior Eva descendit de Cœlo secundum Animam, ac rationalem Personam, ac Virgo, & Mater facta fuit; Sanctus enim Bernardinus de Virgine loquens serm. 52. tom. 1. hæc habet: *neque in personis crea-*

creatis, neque in Personis In-
creatis reperitur hæc dignitas,
nisi in una Persona divina, quæ
est Patris, & in una Persona
humana, quæ est Matris. Lo-
quitur de prærogativa generan-
di Deum. Cumque Eva agno-
scat pro patria Paradysum ter-
restrem, & ibi sit formata Ma-
ter viventium; in Paradyso Dei,
quod est Empyreum, æquum est
ut fuerit primo creata Mater
Cœlestium, ibique ab æterno
Patre participaverit dignitatem
maximam generandi Deum, in
Maternitate radicali, & radica-
ta in gratia sanctificante. Est
enim Maternitas dignitas omni-
no Cœlestis, & plane termina-
tive divina, ita ut posset Deus
alloqui Virginem diverso, sed
excellentiore modo, quam Hie-
remiam: Prius quam esses in
ute-

utero, novi te, & antequam
ingredereris in vulvam, sancti-
ficavi te. Prædicante Bernardo
in 12. Apocalypseos: *novum fe-
cit Dominus super terram, ut
mulier circumdaret virum, nec
alium, quam Christum: no-
vum quoque fecit in Cælo, ut
Mulier Sole appareret amicta.*

285. Maximum fulcimentum
accipit hæc assertio ab opinio-
ne, in quam inclinat P. Didac-
us de Baeza Societatis nostræ
in Evangelicam historiam part.
2. lib. 18. cap. 3. §. 9. ubi per
totum illustrat, quod resurrectio
Virginis non fuit in sepulchro,
descendente Anima e Cœlis ad
corpus, sed in Cœlis, sublato
corpore ad Animam: ergo si
producit maxima fundamenta ad
hunc modum stabiliendum sin-
gularem in Virginis resurrectio-
ne,

ne, neque Christo, neque cæte-
ris resurrecturis communem, non
videbitur mirum, quod nos ad-
struamus creationem primam Ani-
mæ Virginæ in Cælo, quan-
tumvis singularissimam, & ne-
que convenientem Christo Do-
mino, neque cæteris hominibus.
Urgetur: resurrectio corporis,
quæ est nativitas e sepulchro,
dicente Ecclesia Christo Domi-
no: *Qui olim e Virginis sacra-
rio, nunc e sepulchro nasceris,*
est magis congruum, ut fiat in
ipso sepulchro; atqui his non
obstantibus, non est inauditum,
resurrectionem Virginis adstrue-
re in Cælo: ergo minori titu-
lo censetur incongruum, pri-
mam Animæ Virginæ creatio-
nem collocare in Empyreo. Fir-
matur amplius: D. D. Didacus
del Castillo Antistes Truxillensis

in Alphabeto Mariano §. CLXIX.
 hæc habet: „ *Manna* cibus fuit
 „ in Cœlo formatus, & e Cœ-
 „ lo lapsus, habens omne dele-
 „ tamentum. Totum hoc MA-
 „ RIÆ tribuit Ambrosius in
 „ Psal. 21. dicens: *Quin potius*
 „ *ipsam MARIAM Manna di-*
 „ *xerim, quia est subtilis, &*
 „ *splendida, suavis, & Virgo,*
 „ *quæ velut cœlitus veniens cun-*
 „ *ctis Ecclesiarum Populis cibum*
 „ *dulciorem melle defluxit.* Fuit
 „ ergo Manna ex mente Am-
 „ brosii MARIÆ typus, ut ex-
 „ primeret MARIAM sic a pec-
 „ cati communi noxa liberam,
 „ ac si in Cœlo conceptam,
 „ vel ex inde missam. Si MA-
 „ RIA in Cœlo concepta fuisset,
 „ nemo ambigeret, ab origi-
 „ nali peccato immunem fuisset.
 „ Hoc innuit Ambrosius,
 „ cum

„ cum MARIAM Manna vo-
 „ cat, & velut venientem e Cœ-
 „ lo, ac si diceret B. Virgo ab
 „ originali culpa aliena fuit, ac
 „ si in Cœlo fuisset concepta,
 „ vel e Cœlo *veniret.* Hactenus
 „ Sapientissimus iste Doctor
 „ explicans Ambrosii Magni mentem.
 „ Nunc ego sic insurgo: si
 „ *MARIA in Cœlo concepta fuisset,*
 „ *nemo ambigeret, ab originali*
 „ *peccato immunem fuisse:* ergo
 „ adstruere creationem Animæ
 „ Virginæ in Cœlo, illamque fundare,
 „ est via clarissima ad intelligendam
 „ immunitatem Virginis a peccato,
 „ & ipsam scholastico modo declarandam.

§. II.

Scripturarum roboramenta.

286. **A** Deo sunt pro nobis
 Scripturæ clara, ut
 nisi hic abscriberetur modus,
 difficile intelligerentur. Pauca
 feligam præ multis. Audiatur
 F. Joannes de Sylveyra Carme-
 lita, Insignis Theologus, Infi-
 gnisque Scripturarius, super cap.
 12. Apocalypseos vers. 1. *Signum*
magnum apparuit in Cælo, Mu-
lier, &c. Quæst. igitur 12. n. 96.
 hæc habet: *Dico*, quod hæc
 „ Muliere sub hoc signo juxta
 „ litteram non solum intelligitur
 „ Ecclesia, sed etiam Sacratif-
 „ sima Virgo MARIA, quia
 „ uno, & eodem verbo meta-
 „ phorico potuit Spiritus San-

„ Etus

„ Etus æqualiter utrumque in-
 „ tendere, aliter non recte ex-
 „ plicatur finis intentus a Spi-
 „ ritu *Sancto*: ergo juxta hunc
 „ Authorem ad litteram intelli-
 „ gendus est hic Text. Antea quæst.
 10. rogat: Quare hoc signum
 magnum Virginis *MARIÆ* ap-
 paret in Cælo, & non in ter-
 ra? Respondetque: *triplex* est
 „ Cælum, Aereum, Sydereum,
 „ & Empyreum, ut jam dixi
 „ quæst. 2. num. 8. In quonam
 „ Cælo apparet hoc Marianum
 „ Signum? Dices fortasse in Em-
 „ pyreo; obstat tamen, quia
 „ *MARIA* dicitur, quod ascen-
 „ derit super omnes Cælos;
 „ exaltata super omnes Choros
 „ Angelorum. In quo ergo Cæ-
 „ lo dicitur hoc signum? In il-
 „ lo nempe altissimo, quod di-
 „ citur Thronus Sanctissimæ Tri-

T 3 „ ni-

„ nitatis . Richardus de Sancto
 „ Laurentio lib. 12. serm. de As-
 „ sumptione , visum est , ait ,
 „ illud signum in altiori , nem-
 „ pe triumphali illo Cœlo , si
 „ quod est altius , vel superiori
 „ parte Empyreï , ubi est Thro-
 „ nus Divinæ Majestatis , quod
 „ dicitur Cœlum Sanctissimæ Tri-
 „ nitatis , nihil enim creditur
 „ altius sede MARIÆ , quæ ad
 „ Dexteram Filii sedere dicitur
 „ in Throno Majestatis .

„ 287. „ Ait Salomon Prov. 31.
 „ num. 10. *Mulierem fortem quis*
 „ *inveniet? Procul, & de ulti-*
 „ *mis finibus pretium ejus.* Ubi
 „ sermo est de Sanctissima Vir-
 „ gine MARIA , ut magna est
 „ vox PP. ac Interpretum , &
 „ tantum ait Salomon , quod
 „ sit procul & de ultimis fini-
 „ bus? cur non explicat , qui-

„ nam

„ nam sint hi ultimi fines? si-
 „ cut de credentibus ad Christum
 „ venientibus expresse dicit Isaias
 „ 52. num. 10. *Videbunt omnes*
 „ *fines terræ salutare Dei no-*
 „ *stri; Hieremiæ 6. num. 21.*
 „ *Gens magna consurget a fini-*
 „ *bus terræ.* Sicut ergo creden-
 „ tes dicuntur ad Christum ve-
 „ nire ex finibus terræ , cur hæc
 „ Mulier , portans Cœlestem Pa-
 „ nem , non dicitur venire a
 „ finibus terræ , sed tantum ma-
 „ xime exaggeratur , venire a
 „ finibus remotissimis , ac ma-
 „ xime distantibus? *Procul, &*
 „ *de ultimis finibus?* Quia hæc
 „ Sancta Mulier MARIA non
 „ prodit a finibus terræ ; sed a
 „ finibus remotioribus , ac ex-
 „ cellentioribus , nempe a fini-
 „ bus supremi , ac altissimi Cœ-
 „ li Empyreï . Div. Bernardus

T 4 „ Ho-

„ Homilia super *Missus est* sic
 „ ait: *Procul, & de ultimis fi-*
 „ *nibus pretium ejus, non par-*
 „ *vum, non mediocre, non de*
 „ *terra, sed de Cælo; nec de*
 „ *Cælo proximo terris pretium*
 „ *fortis hujus Mulieris, sed a*
 „ *summo Cælo egressio ejus.*

288. „ Ait noster Joannes A-
 „ pocalyp. 21. num. 2. *Vidi San-*
 „ *ctam Civitatem Jerusalem de-*
 „ *scendentem de Cælo a Deo,*
 „ *paratam sicut Sponsam ornatam*
 „ *Viro suo.* Quæ verba Magni
 „ PP. ut Divus Augustinus, Ru-
 „ pert. & Divus Bernardus de B.
 „ V. MARIA interpretantur: ip-
 „ sa enim est Civitas Regalis
 „ Æterni Verbi, Civitas Regis
 „ Magni Psal. 47. n. 3. & quia
 „ etiam in ea omnes Fideles com-
 „ morantur Psal. 86. n. 7. *Sicut*
 „ *letantium omnium habitatio*
 „ *est*

„ *est in te; & dicitur Civitas*
 „ *Sancta, quia ipsamet Sanctitas*
 „ *eam sanctificavit: sanctificavit*
 „ *tabernaculum suum Altissimus.*
 „ Psal. 45. n. 5. & Sponsi signa
 „ refert, a Deo paratam sicut
 „ Sponsam. Luca 1. n. 35. *Spi-*
 „ *ritus Sanctus superveniet in te.*
 „ Additur etiam ad rem nostram:
 „ *Descendentem de Cælo; sed*
 „ *quomodo dicitur? Nam solus*
 „ *Christus Dominus de se po-*
 „ *tuit testificari: Descendi de Cæ-*
 „ *lo.* Joann. 6. num. 11.; Vir-
 „ go autem MARIA genita est
 „ in terra ex progenie Adam;
 „ quomodo de ea ait textus,
 „ *descendentem de Cælo?*
 „ 289. Respondet Div. August.
 „ lib. 20. de Civit. c. 17.: *De*
 „ *Cælo descendere dicitur ista*
 „ *Civitas, quia Cælestis est gra-*
 „ *tia, qua Deus illam fecit. E-*
 „ *st*

„ iusdem speciei est gratia, quæ
 „ delet peccatum originale, ac
 „ quæ personas justificat in Cœ-
 „ lo, ac terra; ejusdemque na-
 „ turæ, ac essentiæ est gratia,
 „ quæ homines, ac Angelicos
 „ Spiritus Deo associat, ac ejus
 „ amicos facit: ergo superfluum
 „ videtur verbum, dum peculia-
 „ riter dicitur Mariana gratia Cœ-
 „ lestis. Tamen magna, & alta
 „ consideratione loquitur August.
 „ nam quamvis gratia secundum
 „ suam naturam, & entitatem
 „ semper sit unius, & ejusdem
 „ speciei, tamen secum optime
 „ hanc differentiam admittit,
 „ nam illa, quæ datur homini-
 „ bus in terra, communiter, ac
 „ ordinarie communicatur homi-
 „ nibus infectis peccato originali:
 „ *In peccatis concepit me Mater*
 „ *mea.* At vero in Cœlis infun-
 „ di-

„ ditur gratia Angelis cum ipfis-
 „ met principiis naturæ juxta
 „ Div. Aug. *Deus erat simul con-*
 „ *dens naturam, & largiens gra-*
 „ *tiam, nullo supposito peccato.*
 „ 290. Quando ergo Deus con-
 „ didit MARIAM, quænam gra-
 „ tia illi data est? Illa, quæ com-
 „ municatur in terra, an illa,
 „ quæ datur in Cœlo? Ait noster
 „ Evangelista: *Descendentem de*
 „ *Cœlo*, ut explicat D. August.
 „ Cœlestis est gratia, qua Deus
 „ illam fecit. Fuit ergo ejus gra-
 „ tia Cœlestis, nullo enim præ-
 „ existente peccato, gratia data
 „ est MARIÆ cum ipsismet prin-
 „ cipiis naturæ, ut simul, ac
 „ fuit concepta, esset Sancta.
 „ Nec inferior esset Angelis, quæ
 „ horum Regina creabatur, pro-
 „ indeque recte ejus gratia sin-
 „ gulariter Cœlestis *nuncupa-*
 „ *tur.*

tur. Hactenus ad literam Silveyræ.

291. Sed quis Scholasticus Scripturarius non videat, (si non adstruatur Anima Virginea physice creata in Cœlo) non esse istam adæquatam responsonem litteræ textus? Præsertim cum eodem modo gratia collata Adamo possit, eodemque titulo appellari Cœlestis, & dici, Adamum descendisse de Cœlo. Igitur sensus Augustini optime explicabit interpretationem Silveyræ, si intelligatur gratiam, quæ datur in Cœlo, datam fuisse MARIÆ sicut his, qui in Cœlo creati fuerunt; nempe existente physice subiecto gratiæ in ipso Cœlo, & ubi fuerunt principia altissimæ Gratiæ Marianæ, fuisse etiam principium ejus naturæ rationalis: & sic per-

ci-

cipietur clare omnino August. dicens: Deus erat simul condens naturam, & largiens gratiam: ergo largiens propriam gratiam Cœli, ex Augustino, condidit naturam Marianam secundum animam in Cœlo, & non secundum corpus, ut concilientur Scripturæ. Præterquamquod accedunt alii textus clarissimi, qui ita intelligi debent, nisi adsit inconueniens, ut probatum est, non adesse. Qualis est Psal. 86. incipiens: *Fundamenta ejus in Montibus Sanctis, diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob; Gloriosa dicta sunt de te, Civitas Dei, &c.*

292. Caput 24. Ecclesiastici præcipue a vers. 14. *Ab initio, & ante sacula creata sum, & usque ad futurum saculum non desinam.* Ubi describitur ordo inten-

ten-

446 *Tract. de principatu, &c.*
tentionis Prædestinationis MA-
RIÆ, sequiturque ordo execution-
nis; & in habitatione sancta cor-
ram ipso ministravi, & in Ci-
vitate sanctificata similiter re-
quievi, & in Jerusalem potestas
mea, & radicavi in populo hono-
rificato, & in parte Dei mei
hereditas illius, & in plenitudi-
ne Sanctorum detentio mea. Alia
innumera omitto, & solum ad-
duco, cap. 12. 2. ad Corinth.
vers. 3. & 4. *Et scio hujusmodi*
hominem, (sive intra corpus,
sive extra corpus, nescio, Domi-
nus scit) quoniam raptus est in
Paradysum, &c. Super quæ Cor-
nelius: *Alii, & forte probabi-*
lius censent, vere, & realiter
raptum fuisse Paulum in Cœ-
lum Empyreum. Quod prob-
bat; & aliquibus interjectis, per-
git.

293. *Jam*

Disp. III. Sect. II. 447

293. *Jam, si realis fuit raptus*
animæ, & anima mansit cor-
pore conjuncta, (ut dixi hujus
versus initio ad illud, sive in
corpore) videtur, & Pauli cor-
pus cum anima raptum esse
in Paradysum: Hoc enim Deo
æque est facile, atque solam
animam rapere, & congruum,
dignumque Paulo, qui non
Judæorum tantum, ut Moy-
ses, sed & gentium omnium
Cœlestis futurus erat Doctor,
& Apostolus, ut totus e Cœ-
lo, & Dei alloquio, quasi al-
ter Moyfes prodiret: ergo si
non obstantibus legibus ordinariis,
raptus fuit Paulus cum corpore,
& anima realiter in Empyreum,
& hoc congruum erat, quia fu-
turus erat Apostolus gentium,
quid mirum, solam Animam
conditam fuisse in Cœlo Virgi-
nis

nis illius, quæ futura erat Mater Dei, & Regina Angelorum, ac hominum? Et ideo fortasse dicit Textus Apocalyp. i. i. *Draco stetit ante Mulierem*, quia cum ipse a tergo calcaneo insidias paraverit, ut per Corpus naturaliter propagatum Marianam Animam macularet, se vidit contritum a Fœmina, dum ante corpus informatum Virginis Anima creata in gratia, qui insidiabatur calcaneo Draco, stetit ante Mulierem, cum Anima Virginea creata, & prius sanctificata, quam corporata, serpentinum caput coram facie Omnipotentis, ejus oculis gratiosa viditrix protriverit.

§. III.

§. III.

Argumenta contraria.

294. **O**bjicies illico sanctum Leonem Papam, Epist. II. contra Eutychem: *Arbitror enim, talia proloquentem, hoc habere persuasum, quod Anima, quam Salvator assumpsit, prius in Cœlis sit commorata, quam de MARIA Virgine nasceretur, eamque sibi Verbum in utero copularet. Sed hoc Catholicae mentes, auresque non tolerant: ergo si Anima Christi Domini non fuit creata in Cœlo, nec fuit Anima Beatæ Virginis. Confirmatur: ante Christi mortem nulla anima, quantumvis sancta, introivit in Cœlum. Ita Corn. super Epist. ad*

ad Hebræos 11. inquit: Ex
 „ hoc loco PP. & Theologi col-
 „ ligunt, ante Christi mortem
 „ nullam animam, quantumvis
 „ sanctam, introisse in Cœlum.
 „ Et Maldonado in 3. Matthæi:
 „ *appropinquavit Regnum Cœlo-*
 „ *rum:* credimus, inquit, licet
 „ Hæretici negent, neminem an-
 „ te mortem Christi in Cœlum
 „ ingressum, quod non veteres
 „ solum Authores, sed etiam
 „ Paulus, tam perspicue docet,
 „ ut mirer istos, aut tam cæcos
 „ esse, ut non videant, aut tam
 „ obtusos, ut non intelligant.
 Innumeræque aliæ autoritates,
 quæ videri possunt in P. Joann.
 Marin, de Incarn. disp. ultim.
 sect. 4.

295. Respondeo in primis,
 S. Leonem loquutum fuisse de Ani-
 ma Christi Domini, contra Eu-
 ty-

tychem, & alios Hæreticos defen-
 dentes, omnes animas creatas fuis-
 se ante corpus, cujus authorita-
 ti jam responsum dedimus in disp.
 1. sect. 5. §. 1. Aliæ autoritates
 solum loquuntur de ingressu sta-
 bili, non transitorio in Cœlum,
 qualem nos asserimus de Anima
 Virginis, quippe Sancti PP. lo-
 quuntur de ingressu in Cœlum
 per statum Beatificum, & quam-
 vis detur lex, ut nemo Viato-
 rum ingrediatur in Cœlum, ta-
 men Divus Paulus ingressus fuit
 in statu passibili ante mortem,
 quia de hoc ingressu transitorio
 non loquuntur Scripturæ, & PP.
 & quamvis daretur lex generalis
 de ingressu etiam transitorio, non
 comprehenderet Virginem. Au-
 diatur ipse Pater Marin in ci-
 tata disp. sect. 1. a n. 3. sic lo-
 „ quens: *suppono* 3. Leges uni-
 „ ver-

» versales non loqui cum B. Vir-
» gine, si pœnales sint.

296. Hoc constat ex Ulpiano
L. Princeps ff. de Legibus: Prin-
ceps legibus subditus non est.
» Augusta vero, licet sit subdi-
» ta, Princeps tamen eadem pri-
» vilegia illi concedit, quæ ipse
» habet. Et ratio id suadere vi-
» detur, quia sunt aliquæ Com-
» munitates habentes privilegia,
» ut cum illis non loquantur
» leges pœnales, nisi specialiter
» nominentur; sed Beata Virgo
» est supra omnes Communita-
» tes; ergo ratio postulat, quod
» leges pœnales universales non
» loquantur cum Beata Virgi-
» ne, nisi specialiter nominetur.
» Confirmatur ex Estheris 15.
» Ubi Assuerus de Lege genera-
» li dicit: *non enim pro te;*
» *sed pro omnibus, hæc lex con-*

» *sti-*

» *stituta est;* sed Ecclesia intel-
» ligit, Beatam Virginem figu-
» ratam esse in Esthere: ergo
» Leges generales pœnales non
» loquuntur de Beata Virgine,
» nisi specialiter nominetur. Et
» quidem jure: quia ratio po-
» stulat, ut quæ est supra le-
» gem, & regulam generalem,
» non sit sub legibus generali-
» bus. Hoc, quod verum est
» absolute loquendo de lege pœ-
» nali, specialiter est verum,
» dum de peccatis agitur. Id
» constat ex Trid. sess. 5. *B. Vir-*
» *go non venit in loquutiones*
» *generales, dum de peccatis*
» *agitur.* Et August. cap. 36.
» de Natura, & gratia ... *Ex-*
» *cepta Beatissima Virgine, de*
» *qua, dum de peccatis agimus,*
» *nullam prorsus volo haberi*
» *mentionem.*

297. Hac

297. Hac ratione hæc propo-
 sitiones universales, Job. 14. Ne-
 „ *mo mundus a sorde*. 2. Pa-
 „ *ralipomenon* 6. *Non est homo*
 „ *qui non peccet*. Ad Rom. 5.
 „ *Omnes in Adam peccaverunt*.
 „ Can. 6. & 8. *Milevitani, om-*
 „ *nes vere posse dicere, dimit-*
 „ *te nobis debita nostra*: & si-
 „ *miles non loquuntur de B. Vir-*
 „ *gine*, quia, ut supponimus
 „ ad præsentem quæstionem ex
 „ disp. 7. sect. 3. B. Virgo nec
 „ contraxit originale, nec pec-
 „ cavit in Adamo. Similiter,
 „ sicut leges generales de pecca-
 „ to non loquuntur cum Beatissi-
 „ ma Virgine, ita non loquun-
 „ tur cum illa leges generales
 „ latæ occasione, & causa pec-
 „ cati. Hac ratione lex fomi-
 „ tis non loquebatur cum Bea-
 „ tissima Virgine, ut dicit Div.

„ Ber-

„ Bernardus Epist. 174. & Di-
 „ vus Thomas hic quæst. 27.
 „ art. 3. & est communis DD.
 „ Lex: *in dolore paries* Gene-
 „ sis 3. non loquebatur cum
 „ Beatissima Virgine, neque lex:
 „ *in pulverem reverteris*. Quod
 „ adeo certum est, ut August.
 „ apud Suarez tom. 2. in 3. part.
 „ sect. 5. dicat lib. de Assumpt.
 „ cap. 4. & 10. „ *Quamquam*
 „ *authoritate non cogeretur,*
 „ *propter solam vim rationis*
 „ *sentire se non posse, carnem*
 „ *Virginis vermibus, & corru-*
 „ *ptionibus fuisse traditam*. Et
 „ Suarez ibi: *Ex* quibus veluti
 „ inductione concludit, myste-
 „ ria gratiæ, quæ Deus in Vir-
 „ gine operatus est, non esse
 „ ordinariis legibus metienda,
 „ sed divina Omnipotentia, sup-
 „ posita rei decentia absque ulla

„ Scri-

„ Scripturarum contradictione ,
 „ aut *repugnantia* .

298. Ad Christi Domini paritatem facile respondetur , quod cum Christus secundum Personalitatem fuerit ab æterno genitus , & de Cælo in tempore descenderit , jam plane intelligitur homo cœlestis , maxime , cum non detur fundamentum ad asserendam creationem ipsius benedictissimæ Animæ in Cælo , ut jam sectione supra citata diximus , quod fundamentum habemus ad asserendam creationem Animæ Virgineæ in Cælo . Præsertim , cum optime judicetur , Maternitatem Dei metaphysice connexam esse cum Virginitate ; fundamento sumpto ab eo , quod sit participatio Paternitatis Divinæ necessario Virgineæ , ita ut sicut Pater Virgo generat Deum

Fi-

Filium , sic Virgo Mater Deum ipsum Filium generaret . Idcirco decuit , posito , quod Pater non descendit de Cælo , in ipso Empyreo acciperet Anima Virginea adeo maximam dignitatem . Neque derogatur excellentiæ Christi Domini , ut ipse P. Marin disp. citata , sect. 4. num. 19. & 20. dicit per hæc verba : *Objicies Joann. 3. nemo ascendit in Cælum , nisi qui descendit de Cælo : ubi Sancti Patres ly ascendit intelligunt de præterito , quasi dicat , nullum ascensurum in Cælum , donec ascendat , qui descendit de Cælo .* Quod clarius constat ex Michæa 2. *ascendit pandens iter , ante eos : & in illud Joann. 14. si abiero , & præparavero vobis locum , ait Cyrillus apud Corde- rium in catena : inaccessum erat*

V om-

458 *Tract. de principatu, &c.*
omnino Cælum hominibus ; pri-
mus autem ascensum ad illud
præparavit Christus , & modum
eo ascendendi dedit carni nostræ ,
cum a mortuis resurrexit , &
se se Deo stitit , ac primus ho-
mo in Cælis apparuit . Et Sua-
rez tom. 2. in 3. part. disp. 51.
sect. 2. ait : sicut Christus fuit pri-
mus resurgentium ad vitam glo-
riosam , ita decuit , ut esset pri-
mus ascendentium ad locum Cæ-
lestem . Et S. Leo serm. 1. de
Ascensione : *hodie Paradysi pos-
sessores firmati sumus .* Quod
idem docet Div. Thomas quæst.
48. art. 5. ad 4. Et Gregorius
homil. 9. in Evang. *carnis enim
locus proprius terra est , quæ quasi
ad peregrina ducitur , dum per Re-
demptorem nostrum in Cælo collo-
catur .* Et ad hoc ait perdocte
ipse P. Marin num. 20.

299. „ *Ve-*

Disp. III. Sect. II. 459

299. „ *Verum esse in hac pro-*
„ *videntia , & juxta præsentem*
„ *legem , qua Deus decrevit ,*
„ *quod B. Virgo superviveret ,*
„ *ut maneret solatium , & Ma-*
„ *gistra Apostolorum , Christum*
„ *per ascensum pandisse januas*
„ *Cœli , ivisse ad parandum no-*
„ *bis locum , sumpsisse pro no-*
„ *bis possessionem Cœli . Simili-*
„ *ter non esse decens , ut dicit*
„ *Eximius Suarez , quod alius*
„ *ex mortuis , seu qui mortui*
„ *essent in se , vel in peccato*
„ *Adami , prius ascenderet in*
„ *Cœlum , quam Primogenitus*
„ *mortuorum . Similiter verum*
„ *est , quod si B. Virgo ascen-*
„ *deret ad Cœlum ante Chri-*
„ *sti ascensum , id haberet ex*
„ *meritis Christi . Intendimus*
„ *ergo , quod sicut non op-*
„ *ponitur excellentiæ Christi ,*
„ *nec*

V 2

„ nec Primogenituræ Christi quod
 „ Angeli de facto fuerint Bea-
 „ ti in Cœlo Empyreo an-
 „ te Christi ascensum, quia hæc
 „ anterioritas temporis in Bea-
 „ titudine habita est ab Ange-
 „ lis ex meritis Christi, & in-
 „ numeris aliis titulis exceditur
 „ a Beatitudine Christi; & si-
 „ cut non opponeretur huic ex-
 „ cellentiæ, & Primogenituræ
 „ Christi, quod Adamus, si non
 „ peccasset, nec peccassent re-
 „ liqui posterii Adam, ante
 „ Christum ascenderet ad Cœ-
 „ lum ex meritis Christi; quia
 „ non habebat obstaculum, nec
 „ esset ratio, ut ipsi essent clau-
 „ sæ januæ Cœli; similiter in-
 „ tendimus, quod cum B. Vir-
 „ go ex meritis Christi non pec-
 „ caverit in Adamo, nec cum
 „ ipsa loquantur leges latæ per
 „ pec-

„ peccatum de non ingressu in
 „ Cœlum ante Christi ascensum,
 „ cum non haberet impedimen-
 „ tum ascendendi, posset ingre-
 „ di in Cœlum ex meritis Chri-
 „ sti, ante Christi ascensum,
 „ si esset major Gloria acciden-
 „ talis ascendere in Cœlum.

300. Igitur si in re diffici-
 liori, qualis est descensus Virgi-
 nis in sinum Abrahamæ, casu, quo
 mortua fuisset ante Christum,
 visio intuitiva Dei, & essentia-
 lis beatitudo, & aperitio Cœli
 conceditur Beatissimæ Virgini pro-
 babiliter, non obstantibus Scri-
 pturis, & Patribus, cur res fa-
 ciliior non est concedenda Virgi-
 ni, cum militet maximum fun-
 damentum innixum in mira ejus
 præsertatione ab originali? Ne-
 que obstat autoritas Divi Tho-
 mæ, quæst. 27. art. 1. dicentis:

Beata Virgo non fuit libera a reatu, quo tota natura tenebatur obnoxia, ut scilicet, non intraret in Paradysum, nisi per Christi hostiam, sicut de Sanctis Patribus dicitur, qui fuerunt ante Christum: nam creatio animæ intra corpus non pertinet ad reatum naturæ, sed ad ejus exigentiam naturalem, quæ non violatur per creationem singularem animæ extra corpus, ac proinde nec per creationem in Cælo: maxime, cum primum sit connaturaliter necessarium ad præsertionem per gratiam in linea physica, & secundum valde congruum Virginis excellentiæ, & dignitati.

S E C T I O III.

De Virginis Gloria.

§. I.

Quid de Virginis Gloria senserint Theologi communiter?

301. **F**R. Carolus del Moral, Toletanus Seraphicæ Observantiæ Filius, ornamentum, & immortale decus, tom. 1. suæ Theologiæ Scoticæ Mariannæ, tract. 2. disp. 2. quæst. 3. erudite congerit, quæ ad prædestinationem Deiparæ pertinent, in primisque quæstionem instituit: an B. Virgo ab instanti Conceptionis permanentemente visione beatifica functa fuerit, ita ut ab instanti Conceptionis fue-